

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Suomen metsäkeskuksesta annetun lain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen metsäkeskuksesta annettua lakia siten, että laissa olevat viittaukset liiketoimintayksikköön poistetaan, koska Suomen metsäkeskus ei enää jatkossa harjoittaisi liiketoimintaa. Metsäkeskus on vuoden 2016 syyskuussa myynyt liiketoimintansa ulkopuoliselle toimijalle. Metsäkeskus on lisäksi myynyt omistamansa metsäkiinteistöt. Tämän vuoksi laissa oleva rakenne julkisen palvelun yksikön ja liiketoimintayksikön muodostamasta kokonaisuudesta purettaisiin. Lain voimaantulon jälkeen jäljelle jäävä Suomen metsäkeskus toimisi yhtenä kokonaisuutena, joka hoitaisi vain julkisia hallintotehtäviä.

Julkisia hallintotehtäviä hoitavana organisaationa metsäkeskuksen toimintaan ei voisi sisältyä liiketoiminnan harjoittaminen enää sen jälkeen, kun yksikkörakenne poistetaan. Esityksessä ehdotetaan tämän vuoksi säädettäväksi metsäkeskukselle kiello harjoittaa liiketoimintaa. Kiello harjoittaa liiketoimintaa sekä metsäkeskuksen liiketoiminnan ja metsäomaisuuden siirtymisellä ulkopuolisille toimijoille viimeistellään se kilpailuneutraliteettiin liittyvä Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa säädetty päämäärä, jonka mukaan metsäkeskuksen liiketoiminta on eriytettävä kokonaisuudessaan metsäkeskuksen hoitamista julkisista hallintotehtävistä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2017.

Suomen metsäkeskuksen tehtäviä ei ehdoteta muutettaviksi muutoin kuin poistamalla tehtävistä metsänhoitoyhdistyksiin liittyvät tehtävät.

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi Suomen metsäkeskuksesta annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	5
Vaikutukset valtion talouteen.....	5
Verokohtelu.....	6
3.2 Yritysvaikutukset.....	6
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
3.4 Henkilöstövaikutukset.....	7
4 ASIAN VALMISTELU.....	7
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	7
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	7
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	9
1.1 Laki Suomen metsäkeskuksesta.....	9
1.2 Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä.....	11
2 VOIMAANTULO.....	12
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	12
3.1 Johdanto.....	12
3.2 Elinkeinonharjoittamisen vapaus.....	12
3.3 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle.....	13
LAKIEHDOTUKSET.....	16
1. Laki Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta.....	16
2. Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	19
LIITE.....	21
RINNAKKAISTEKSTIT.....	21
1. Laki Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta.....	21
2. Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	27

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Suomen metsäkeskus (jäljempänä *metsäkeskus*) aloitti toimintansa vuoden 2012 alussa. Tuolloin tuli voimaan Suomen metsäkeskuksesta annettu laki (418/2011, jäljempänä *metsäkeskuslaki*). Aiemmista 13 alueellisesta metsäkeskuksesta muodostettiin yksi, koko Manner-Suomen alueen kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäkeskus on organisaatio, joka ei kuulu valtionhallintoon, vaan on niin sanottua välillistä valtionhallintoa. Metsäkeskus on maa- ja metsätalousministeriön strategisessa ja tulosohjauksessa sekä sen valvonnan alainen.

Metsäkeskuslain 2 §:n mukaan metsäkeskuksessa voi olla julkisten hallintotehtävien hoitamisesta taloudellisesti, henkilöittäin ja toiminnallisesti eriytettyä liiketoimintaa, joka ei kuitenkaan saa vaarantaa metsäkeskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamista eikä metsäkeskuksen puolueettomuutta. Aiemmissa metsäkeskuksissa harjoitettu liiketoiminta eriytettiin metsäkeskuslailla metsäkeskuksen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta liiketoimintayksikköön. Toinen metsäkeskuksen yksikkö, julkisen palvelun yksikkö, hoitaa julkisia hallintotehtäviä, joihin sisältyy myös julkisen vallan käyttöä. Metsäkeskuslain edellyttämä toimintojen eriyttäminen julkisen palvelun yksikön ja liiketoimintayksikön välillä on toteutettu metsäkeskuksessa. Oikeudellisesti metsäkeskus on kuitenkin yksi oikeushenkilö. Liiketoimintayksikkö on toiminut oman toiminimen (OTSO Metsäpalvelut) alla, sillä on omat toimitilat ja erillinen viestintä.

Metsäkeskuslain 39 §:n 2 momenttiin sisältyy velvoite, jonka mukaan metsäkeskuksen liiketoiminta on eriytettävä kokonaisuudessaan metsäkeskuksen hoitamista julkisista hallintotehtävistä sisältäen myös 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimivallan ja vastuun eriyttämisen viimeistään tammikuun 1 päivänä 2017. Tämän johdosta on valmisteltu liiketoimintayksikön yhtiöittämistä.

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön organisaatio uudistui huhtikuun alussa 2015. Julkisen palvelun yksikkö johtaa toimintaansa valtakunnallisilla prosesseilla ja alueverkosto on jaettu viiteen palvelualueeseen aiempien 13 alueyksikön sijaan. Tämä perustuu metsäkeskuslain muutokseen (1421/2014), jossa säädettiin mainitun organisaatiomuutoksen perusteista.

Edellä mainitun metsäkeskuslain muutoksen yhteydessä metsäkeskuksen liiketoiminnan yhtiöittämistä lykättiin vuoden 2014 lopusta vuoden 2015 loppuun markkinatilanteen ja liiketoimintojen kehittämistilanteen vuoksi. Liiketoiminnan yhtiöittämistä siirrettiin metsäkeskuslain muutoksella edelleen vielä vuonna 2015 vuoden 2016 loppuun osin samoilla perusteilla, osin taloushallinnon ja raportointijärjestelmien kehittämistilanteen keskeneräisyyden ja uuden kestävänsä metsätalouden rahoituksen tukijärjestelmän muutoksista johtuen.

Metsäkeskus on vuonna 2016 myynyt omistamansa metsäkiinteistöt ja harjoittamansa liiketoiminnan ulkopuolisille toimijoille. Tämän vuoksi liiketoimintayksikön yhtiöittämistarve on rauennut.

1.2 Nykytilan arviointi

Metsäkeskuslain edellä selvitetyn eriyttämisvelvoitteen toteuttamisessa on ollut esillä useampia vaihtoehtoja, joista pisimpään eriyttämisen toteuttamistapana oli liiketoimintayksikön yhtiöittäminen. Kuten edellä on todettu, yhtiöittämistä siirrettiin kaksi kertaa vuosina 2014 ja

2015 tehdyillä metsäkeskuslain muutoksilla. Yhtiöittämistä valmisteltiin yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja valtioneuvoston kanslian kanssa. Tarkoituksena oli, että liiketoimintayksikön toimintaa jatketaan valtioneuvoston kanslian hallinnonalalla valtion yhtiönä. Muun muassa liiketoimintojen kehittämistilanteen jatkuminen ja taloushallinnon ja raportointijärjestelmien uudistamisen keskeneräisyys olivat taustatekijöinä siinä, että valtion yhtiön perustaminen alkoi näyttää epävarmalta. Näissä olosuhteissa vuonna 2016 liiketoimintayksikön osalta käynnistettiin selvitys mahdollisuudesta sen toiminnan myynnistä ulkopuoliselle taholle. Tämä toteutui syksyllä 2016 siten, että liiketoimintayksikön harjoittama liiketoiminta ja metsäkeskuksen metsäomaisuus myytiin kumpikin eri kokonaisuuksina. Ostajatahot olivat eri toimijoita. Liiketoimintayksikön toiminta yksityistettiin näillä toimilla ja samalla toteutui metsäkeskuslain edellyttämä edellä mainittu toimivallan ja vastuun eriyttäminen.

Metsäkeskuksen liiketoiminnan ja metsäkiinteistöjen myymistä on arvioitu valtiontukisääntöjen kannalta ennen oikeustoimia. Tämä johtuen siitä, että metsäkeskus saa valtionavustusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen ja on ollut tarpeen varmistaa, että tätä rahoitusta ei käytetä liiketoiminnan ja metsäkiinteistöjen siirron yhteydessä. Liiketoimintayksikkö ei saa toimintaansa valtionapua. Metsäkeskuslain 24 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriö valvoo metsäkeskuksen varojen käyttöä.

Valtiontukisäännöt tulevat kysymykseen yksityistämisen yhteydessä erityisesti, kun yksityistettävän toimijan (yrityksen) liiketoiminta on tappiollista tai se on kerännyt paljon velkaa. Liiketoimintayksikön toiminta on ollut tappiollista sen kaikkina toimintavuosina. Tilikauden tappio vuonna 2012 oli -5,2 miljoonaa euroa, vuonna 2013 -2,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 -6,9 miljoonaa euroa. Liikevaihto vastaavilta tilikausilta oli 36,6 miljoonaa euroa vuonna 2012, 39,2 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 37,9 miljoonaa euroa vuonna 2014. Vuoden 2015 tulos oli tappiollinen (-10,4 miljoonaa euroa). Tämä viimeksi mainittu tappion suuruus johtuu kuitenkin osittain siitä, että tilikaudella 2015 aiemmat välillisen valtionhallinnon käytännöt on muutettu ja korvattu yhtiöittämiseen tähdäten liikekirjanpidolla. Tämän johdosta vuodelle 2015 kohdistuu useita selkeitä periaatteellisia kirjanpitoikäytäntöjen muutoksia, jotka rasittavat tulosta merkittävästi. Vuoden 2015 tilikausi ja edeltävät eivät siten ole vertailukelpoisia. Tappiollisuuteen liittyviä tekijöitä on selvitetty laajemmin hallituksen esityksessä laiksi Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta (HE 108/2015 vp).

Jotta liiketoimintayksikön yksityistämiseen liittyviä toimenpiteitä ei katsottaisi yhteismarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi, maa- ja metsätalousministeriön on tullut varmistaa, että toimenpiteet suoritetaan markkinaehtoisesti ja ettei ostajille anneta tai myytyyn liiketoimintaan liitetä minkäänlaista taloudellista etua. Markkinaehtoisuus ja markkinasijoittajaperiaatteen soveltaminen olivat olennaisia lähtökohtia metsäkeskuksen liiketoiminnan yksityistämisen arvioinnissa. Metsäkeskuksen osalta oli tarkoituksenmukaista turvautua menettelyyn, jossa markkinaehtoinen hinta selvitettiin omistusjärjestelyihin erikoistunutta yritystä käyttäen, jotta liiketoiminnan kauppa ja kiinteistöjen myynti pystyttiin valmistelemaan ilman niiden julkituloa. Selvitystyön kohteen ja sisällön julkituleminen olisi saattanut aiheuttaa merkittävän edun vaarantumisen metsäkeskuksen luovuttaessa liiketoimintaa. Julkituleminen olisi heikentänyt metsäkeskuksen liiketoiminnan kaupan ja kiinteistöjen myynnin yhteydessä tehtäviä järjestelyjä (yksityinen pääomitus).

Yksityistämisen yhteydessä edellä mainittu markkinasijoittajaperiaate muuttuu myös markkinatalousmyyjäperiaatteeksi eli olettamaksi siitä, että yksityinen myyjä – tässä metsäkeskus – pyrkii myymään yrityksensä korkeimmasta mahdollisesta hinnasta ja asettamatta ehtoja, jotka mahdollisesti vaikuttaisivat alentavasti kauppahintaan. Metsäkeskuksen oli myydessään omaisuuttaan käyttäydyttävä kuin markkinoilla toimiva yksityinen myyjä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Metsäkeskuslain 39 §:n 2 momenttiin sisältyy velvoite, jonka mukaan metsäkeskuksen liiketoiminta on eriytettävä kokonaisuudessaan metsäkeskuksen hoitamista julkisista hallintotehtävistä sisältäen myös 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimivallan ja vastuun eriyttämisen viimeistään tammikuun 1 päivänä 2017. Tämä ajankohta säädettiin edellä mainitussa metsäkeskuslain viimeisimmässä muutoksessa vuonna 2015.

Esityksen tavoitteena on purkaa metsäkeskuslaissa oleva kokonaisuus, joka muodostuu julkisen palvelun yksiköstä ja liiketoimintayksiköstä. Lisäksi lainsäädäntö ei enää jatkossa mahdollistaisi sitä, että metsäkeskus harjoittaa liiketoimintaa. Lain voimaantulon jälkeen jäljelle jäävä Suomen metsäkeskus toimisi jatkossa vain julkisia hallintotehtäviä hoitavana organisaationa. Liiketoimintayksikön toiminta ei enää jatku metsäkeskuksessa, vaan se on siirretty yksityiselle toimijalle. Samoin metsäkeskuksen metsäkiinteistöt on myyty.

Esitykseen sisältyvillä toimilla varmistettaisiin metsäkeskuksen toiminnan puolueettomuus ja riippumattomuus. Metsäkeskuskokonaisuudessa ei enää jatkossa harjoitettaisi liiketoimintaa. Esityksessä esitetään muutettavaksi metsäkeskuslakia siten, että laissa olevat viittaukset liiketoimintayksikköön poistettaisiin 1 tammikuuta 2017 lukien.

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettuun lakiin (419/2011, jäljempänä *metsätietolaki*) ehdotetaan tehtäväksi metsäkeskuslakiin ehdotettavista muutoksista johtuvat teknilliset muutokset.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset valtion talouteen

Metsäkeskuksen liikevaihto vuonna 2015 oli noin 57,7 miljoonaa euroa, josta julkisen palvelun yksikön osuus oli 47,2 miljoonaa euroa ja liiketoimintayksikön 10,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 valtion talousarvion momentilta 30.40.46 (Valtionapu Suomen metsäkeskukselle) myönnetään rahoitusta metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikölle metsäkeskuslain mukaisesti tehtäviin 40,800 miljoonaa euroa. Valtionavustus ei miltei osin ole käytettävissä metsäkeskuksen liiketoimintaan.

Metsäkeskus hallinnoi itse omaa omaisuuttaan. Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön taseen loppusumma 2015 tilinpäätöksessä oli 37,6 miljoonaa euroa ja liiketoimintayksikön taseen loppusumma 9,0 miljoonaa euroa.

Suomen metsäkeskus on yhdessä Tapio Oy:n (aiemmin Metsätalouden Kehittämiskeskus Tapio), metsänhoitoyhdistysten sekä eräiden muiden yksityismetsätalouden piirissä toimivien organisaatioiden kanssa mukana Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmässä (jäljempänä *Eläke-Tapio*). Eläke-Tapio pohjautuu yksityismetsätalouden edistämisyhteisöjen kesken vuonna 1949 tehtyyn sopimukseen koskien niiden palveluksessa olevien toimihenkilöiden eläke-etuja. Eläke-Tapioon sisältyvistä eläke-ehdoista on sovittu Eläke-Tapion eläkesäännössä, joka on edellä mainitun sopimuksen liite. Eläke-Tapio on vuodesta 1964 täydentänyt Eläkekassa -järjestelmän lakisääteistä TEL/TyEL-peruseläketurvaa. Eläkesääntö muutettiin 9 päivänä joulukuuta 2014, ja se tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Muutoksella Eläke-Tapion lisäeläkevas- tuut on laskettu ja kohdistettu vuoden 2015 alusta työnantajaryhmäkohtaisesti (kolme ryhmää)

aiemman yhteisvastuullisen sijasta. Suomen metsäkeskus on yksinään yksi työnantajaryhmä, muut ryhmät ovat Tapio Oy yksinään sekä metsänhoitoyhdistykset yhdessä pienten toimijoiden kanssa.

Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmä on suljettu ja järjestelmästä myönnettävien eläke-etujen karttuminen on jäädytetty 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien. Eläke-Tapio toimii niin sanottuna jakojärjestelmänä. Tulevia velvoitteita ei siten ole katettu ennalta kerätyillä varoilla eli järjestelmää ei ole rahastoitu. Järjestelmää rasittavan kattamattoman eläkevastuun vakuutusmaattainen määrä on tällä hetkellä noin 36 miljoonaa euroa. Suomen metsäkeskuksen Eläke-Tapion lisäeläketurvasta aiheutuva eläkevastuu oli vuoden 2015 päättyessä 19 814 501 euroa. Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmästä aiheutuvat vuosittaiset kustannukset on jaettu julkisen palvelun yksikön ja liiketoimintayksikön kesken. Julkisen palvelun yksikön vuosimaksu lisäeläkekustannuksista on ollut noin 1,9 miljoonaa euroa ja liiketoimintayksikön noin 0,6 miljoonaa euroa.

Liiketoimintakaupassa on huomioitu lisäeläkkeitä koskeva velvoite. Lisäeläkevelvoitteet eivät siten ole rasittamassa ostetun kokonaisuuden tasetta. Lisäeläkejärjestelyt eivät ole ongelmallisia kilpailutilanteen kannalta, koska ostaja ei ole saanut taloudellista etua lisäeläkkeisiin liittyen.

Metsäkeskuksen liiketoiminnan ja metsäkiinteistöjen omistuksen siirtymisen jälkeen jäljelle jäävä metsäkeskus maksaisi edellä selvitetystä johtuen kaikki lisäeläkejärjestelmästä aiheutuvat kustannukset. Metsäkeskuksen menojen vuosittainen lisäys olisi tästä johtuen alkuvuosina noin 0,5 miljoonaa euroa. Näihin kustannuksiin käytetään liiketoimintayksikön toiminnan päättymisen yhteydessä saatavia suorituksia. Esityksen mukaisista muutoksista aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäätösten ja talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa.

Verokohtelu

Metsäkeskus on katsottu tuloverotuksessa tuloverolain (1535/1992) mukaiseksi yleishyödylliseksi yhteisöksi. Julkisen palvelun yksikön toimintaa on pidetty metsäkeskuksen yleishyödyllisenä toimintana. Liiketoimintayksikön toiminta on katsottu metsäkeskuksen elinkeinotoiminnaksi. Liiketoimintayksikkö on toiminnastaan tulo- ja arvonlisäverovelvollinen. Metsäkeskus laatii nykyisin erilliset tuloslaskelmat yleishyödylliseksi katsottavasta valtionaputoiminnastaan ja liiketoimintayksikön toiminnasta. Valtionavun käyttö liiketoimintaan on metsäkeskuslain 25 §:n 3 momentissa ja metsäkeskuksen valtionavustuspäätöksessä kaikilta osin kielletty.

3.2 Yritysvaikutukset

Liiketoimintayksikön toiminta-alueeseen on kuulunut metsäsuunnittelupalvelut, yksityistiepalvelut, metsänhoito- ja puukaupalliset palvelut mukaan lukien suometsien hoito ja muut vastaavat metsien omistamiseen ja ympäristön hoitoon liittyvät palvelut. Liiketoimintayksikön osuus metsäsuunnitelmamarkkinoilla oli noin 50 %, metsäteiden rakentamisessa noin 50 %, metsäteiden perusparannuksessa noin 70 % ja suometsien hoidossa noin 55 %. Puukaupallisissa palveluissa osuus oli valtakunnallisesti noin yhden prosentin luokkaa ja tiekuntien palveluissa arviolta noin 20 %.

Tällä hetkellä metsäkeskus on organisaatiomuodoltaan sellainen, että sitä ei voida asettaa konkurssiin. Tästä seuraa nykyisin viime kädessä valtiolle kuuluva vastuu metsäkeskuksen, myös liiketoimintayksikön, velvoitteista. Konkurssikelpoisuutta koskevan konkurssilain (120/2004)

3 §:n 2 momentin mukaan konkurssiin ei voida asettaa valtiota, Ahvenanmaan maakuntaa, kuntaa, kuntayhtymää tai muuta kuntien julkisoikeudellista yhteistoimintaelintä, valtion liikelaitosta, itsenäistä julkisoikeudellista laitosta taikka evankelis-luterilaista tai ortodoksista kirkkoa tai evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakuntaa tai seurakuntayhtymää. Itsenäisillä julkisoikeudellisilla laitoksilla tarkoitetaan kyseisessä säännöksessä oikeushenkilöitä, joiden järjestysmuodosta, toimielimistä ja tehtävistä säädetään niitä koskeissa säädöksissä. Metsäkeskus on oikeushenkilö, jonka edellä mainituista seikoista säädetään metsäkeskuslaisissa. Metsäkeskus on näin ollen edellä konkurssilaisissa tarkoitettu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos eikä se siten ole konkurssikelpoinen. Koska metsäkeskuksen liiketoiminta (liiketoimintayksikkö) ei enää jatkossa ole metsäkeskuksen yhteydessä, metsäpalvelumarkkinoilla ei enää ole sellaista toimijaa, joka on konkurssilain kannalta konkurssikelvoton.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kun liiketoimintayksikkö ei enää toimi metsäkeskuksessa, jäisi metsäkeskukseen se tehtäväkokonaisuus, jota julkisen palvelun yksikkö tällä hetkellä hoitaa. Vuonna 2015 toteutettu organisaatiouudistus, jossa alueyksiköt poistuivat, on tehostanut prosessipohjaista toimintaa. Metsäkeskuksen toiminta suhteessa viranomaisiin säilyy ennallaan. Vaikutuksia muiden viranomaisten toimintaan ei siten muodostu.

3.4 Henkilöstövaikutukset

Metsäkeskuksessa työskenteli 31 päivänä joulukuuta 2015 noin 750 henkilöä, jotka ovat kaikki työsopimussuhteessa. Julkisen palvelun yksikössä on 569 henkilöä.

Metsäkeskuksen liiketoiminnan siirtyessä uuteen yritykseen kyseessä on ollut henkilöstön osalta liikkeenluovutus, ja henkilöstön asemaan sovelletaan työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:n liikkeenluovutusta koskevaa säännöstä.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti säädöshankkeen liiketoimintayksikön yhtiöittämisestä 25 päivänä helmikuuta 2014 (MMM008:00/2014). Tapahtuneiden muutosten vuoksi säädöshankkeen tavoite muuttui, kun metsäkeskuksen liiketoiminta ja metsäkiinteistöt siirtyivät ulkopuolisille toimijoille.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä pyydettiin lausuntoa oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja ympäristöministeriöltä, valtioneuvoston kanslialta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Maanmittauslaitokselta, Maaseutuvirastolta, Metsähallitukselta, Luonnonvarakeskuksesta, tietosuojavaltuutetun toimistolta, metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköltä ja liiketoimintayksiköltä, Suomen riistakeskuksesta, Eläkekassa Versolta, neljältä henkilöstöjärjestöltä, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Suomen Sahat ry:ltä, Svenska Lantproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Pääkaupunkiseudun metsänomistajat ry:ltä, Koneyrittäjien liitolta sekä maa- ja metsätalousministeriön ruokaosastolta.

Lausuntoja saatiin 19 kpl. Pyydettyjen lausuntojen lisäksi Tapio Oy toimitti lausunnon. Lausujat pitivät yleisesti liiketoiminnan myyntiä hyvänä ratkaisuna sekä lakiesitystä kannatettavana.

HE 223/2016 vp

Useassa lausunnossa todettiin, että nyt esitetty muutos vie päätökseen metsäkeskusorganisaation muutosprosessin. Huolta kannettiin erityisesti lisäeläkeasiasta, minkä osalta todettiin erityisesti, että oikeus vielä työssä olevien liiketoimintayksikössä työskennelleitten lisäeläkkeisiin tulisi säilyttää sekä se, että lisäeläkevastuiden jäädessä kokonaan metsäkeskukselle, sille tulisi turvata myöskin riittävät varat tämän vastuun hoitamiseen.

Jäljelle jäävälle metsäkeskukselle esityksessä kaavailtua kieltoa harjoittaa liiketoimintaa pidettiin hyvänä sekä toiminnan rajoja selkiyttävänä mutta toisaalta myös esityksessä olleessa muodossaan liian rajoittavana.

Valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota esityksestä aiheutuvien kustannusten kattamiseen ja niiden toteamiseen esityksessä.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan erityisesti huomiota metsäkeskuksen asemaan välillisen julkisen hallinnon organisaationa sekä totesi, että liiketoiminnan poistuminen saattaisi luoda perusteet tilanteen uudelleenarvioinnille.

Metsäkeskuslain muutoksen (HE 108/2015 vp) käsittelyn yhteydessä maa- ja metsätalousvaliokunta totesi (MmVM 11/2015 vp), että se ”pitää välttämättömänä, että metsäkeskuksen liiketoiminnan eriyttäminen viedään päätökseen välittömästi, jotta saadaan aikaan kestävä kilpailuneutraali ratkaisu. Siirtymäajan pitkittyminen aiheuttaa edellä todetun mukaisesti merkittävän taloudellisen ja toiminnallisen riskin metsäkeskuksen julkisille palveluille. Metsäelinkeinojen edistämisen näkökulmasta on välttämätöntä turvata julkisten palvelujen yksikön toimintojen neutraliteetti.” Metsäkeskuksen liiketoiminta ja sen metsäomaisuus on myyty ulkopuolisille toimijoille syksyllä 2016. Tästä ja metsäkeskuslain 39 §:n sisällöstä johtuen on vuoden 2017 alussa oltava voimassa lainsäädäntö liiketoimintayksikön toiminnan päättymisen vuoksi. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista arvioida metsäkeskuksen asemaa suhteessa julkisen hallinnon kehittämisen linjauksiin. Käsiteltävä hallituksen esitys ei muuta metsäkeskuksen tehtäväkenttää pois lukien metsänhoitoyhdistyksiin liittyvät tehtävät. Metsäkeskus julkisia hallintotehtäviä hoitavana organisaationa on jatkossa samanlainen kuin sen nykyinen julkisen palvelun yksikkö. Tästä syystä ja huomioiden eduskunnan aiemmat kannanotot, metsäkeskuksen asemaa välillisen valtionhallinnon organisaationa ei ole arvioitu esityksen valmistelussa uudestaan.

Lausuntojen perusteella on tarkennettu liiketoimintaan liittyvän kiellon rajoituksia niin, että säännöksistä ja perusteluista käy selkeämmin ilmi se, miten metsäkeskukselle jäävää omaisuutta voidaan hoitaa. Esityksen perusteluja on myös tarkennettu esityksestä aiheutuvien kustannusten kattamisen osalta. Esityksen jatkovalmistelussa on lisäksi tehty teknisluonteisia muutoksia ja täsmennyksiä oikeusministeriön erikseen toimittamien kommenttien johdosta.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltäväksi tulee syyskaudella 2016 hallituksen esitys laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta. Myös kyseisessä esityksessä esitetään muutettavaksi metsätietolakia, mutta muutosehdotus koskee eri asiaa ja kohdistuu eri pykäliin kuin tämän esityksen lakiehdotus. Vaikka esitykset koskevat samaa lakia, ei niillä kuitenkaan ole sellaista yhteyttä, että ne pitäisi käsitellä samanaikaisesti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Suomen metsäkeskuksesta

2 §. Toiminnan rajaus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsäkeskukselle säädettäisiin kieltö harjoittaa liiketoimintaa. Säännös selkeyttäisi metsäkeskuksen asemaa tilanteessa, jossa liiketoimintayksikön toiminta päättyy metsäkeskuksessa. Jäljelle jäävän metsäkeskuksen tehtävät on säädetty metsäkeskuslain 8 §:ssä. Kiellolla harjoittaa liiketoimintaa varmistettaisiin metsäkeskuksen asema riippumattomana ja puolueettomana toimijana.

Metsäkeskukselle voi kuitenkin tulla aiemman liiketoimintayksikön toiminnan päättymisestä johtuen vanhoista sopimuksista joitakin suorituksia vielä vuoden 2017 puolella. Myös tietyn vähäisen kiinteän omaisuuden osalta olisi tarpeen jättää mahdollisuus omistaa sitä. Metsäkeskuksella voisi myös olla vähäisessä määrin toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai omistuksia. Näiden johdosta kieltö ei voisi olla ehdoton. Edellä selvitetystä johtuen ehdotetun säännöksen mukaan metsäkeskus ei saisi harjoittaa liiketoimintaa, jollei muualla laissa toisin säädä.

Metsäkeskuksen liiketoimintayksikön hallinnassa on ollut maa-alueita, joilla on harjoitettu taimitarhatuotantoa ja metsäpuiden siemenviljelyä. Tällaisilla alueilla aiemmin harjoitetusta toiminnasta on mahdollista jossain yhteydessä tulla esiin ympäristövastuun arviointi. Vastuuriskeihin varautumisen johdosta katsotaan tarkoituksenmukaisemmaksi vaihtoehdoksi, että kaikkein kriittisimmät alueet jäisivät metsäkeskuksen omistukseen. Tämän vuoksi esitetään, että esitetyn liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvän kiellon estämättä, metsäkeskuksella voisi olla vähäisessä määrin kiinteää omaisuutta ennen 1 päivää tammikuuta 2017 harjoitettuun taimitarhatuotantoon, metsäpuiden siemenviljelyksiin tai muuhun metsätaloustoimintaan liittyen. Metsäkeskuksella voisi myös olla vähäisessä määrin toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai omistuksia. Näillä alueilla tai toimitiloissa metsäkeskus ei kuitenkaan saisi itse harjoittaa liiketoimintaa. Metsäkeskus voisi harkintansa mukaan myydä tai vuokrata tällaista omaisuutta. Tällaisen toiminnan katsottaisiin kuuluvan omaisuuden järkevään hoitoon eikä sitä pidettäisi tässä laissa tarkoitettuna liiketoimintana. Vanhojen sopimusten suorituksista säädettäisiin voimaantulosäännöksessä.

Metsäkeskuksen asemaa voidaan arvioida EU:n kilpailuoikeuden näkökulmasta. Jäljelle jäävän metsäkeskuksen toiminta perustuu valtion sille lain nojalla asettamiin erityisvelvoitteisiin, joiden hoitamisesta sille maksetaan valtionapua. Jäljelle jäävä metsäkeskus ei voisi harjoittaa EU-lainsäädännössä tarkoitettua taloudellista toimintaa. Metsäkeskus ei siten voisi tarjota tavaroita tai palveluja tietyillä markkinoilla. Metsäkeskukselle maksettava valtionapu ei näin ollen ole EU-lainsäädännössä tarkoitettua valtiontukea. Metsäkeskuksen erityisvelvoitteet ovat perustuslain näkökulmasta julkisia hallintotehtäviä. Perustuslain esitöiden (HE 1/1998 vp) mukaan julkisella hallintotehtävällä tarkoitetaan verraten laajaa hallinnollisten tehtävien kokonaisuutta, johon kuuluu esimerkiksi lakien toimeenpanoon sekä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Julkisille hallintotehtäville on tyypillistä muun muassa erityinen julkinen intressi ja hallinnon ulkopuolinen kohde. Julkisten hallintotehtävien piirteinä on tuotu esiin myös valtion kyseisten tehtävien hoitoon kohdistama ohjaus ja valvonta, valtion osallistuminen tehtävän hoitamisen rahoitukseen ja se, että tehtävällä on vaikutusta jossain muodossa kansalaisiin tai johonkin kansalaisryhmään. Julkisten hallintotehtävien hoitamiseksi asetetaan perustuslaissa tietyt edellytykset kuten hyvän hallinnon takeet. Hyvään hallintoon kuuluu yhtenä osana toiminnan puo-

luettomuus. Puolueettomuusvaatimuksen näkökulmasta on perusteltua, ettei metsäkeskus itse harjoita liiketoimintaa.

3 §. *Metsäkeskuksen organisaation perusrakenne.* Voimassa olevan 1 momentin mukaan metsäkeskuksessa on julkisen palvelun yksikkö, joka hoitaa 8 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä, ja eriytetyn liiketoiminnan liiketoimintayksikkö. Ensimmäinen momentti tulee tarpeettomaksi, koska liiketoimintayksikön toiminta päättyy metsäkeskuksessa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ei todettaisi metsäkeskuksen muodostumista yksiköistä eikä mainintoja yksiköistä. Pykälän asiasisältö jäisi muutoin ennalleen.

7 §. *Metsäkeskuksen johtaminen.* Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että siitä poistetaan säännökset liiketoimintayksiköstä ja liiketoiminnasta, koska liiketoimintayksikön toiminta päättyy metsäkeskuksessa. Lisäksi pykälästä esitetään poistettavaksi maininnat julkisen palvelun yksiköstä.

Valtuussäännöksestä esitetään poistettavaksi valtuus kokousmenettelyn tarkemmasta säätämisestä. Koska liiketoimintayksikkö ei enää toimisi metsäkeskuksessa, enää ei ole tarvetta säännellä johtokuntatyöskentelystä valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän asiasisältö jäisi muutoin ennalleen.

8 §. *Metsäkeskuksen tehtävät.* Pykälän 1 momentin lainsäädäntöä koskevan luettelon 5 kohdasta esitetään poistettavaksi metsänhoitoyhdistyksistä annettu laki. Mainitun lain muuttamisen yhteydessä muutoslain voimaantulosäännöksissä metsänhoitoyhdistyksiin liittyvistä metsäkeskuksen tehtävistä viimeinenkin poistui vuoden 2015 lopussa. Muita muutoksia ei tehtäviin esitetä. Maininta julkisen palvelun yksiköstä esitetään poistettavaksi 2 momentista.

15 §. *Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu.* Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta julkisen palvelun yksiköstä. Samalla momentin sisältö tarkennetaan siten, että siitä poistetaan viittaukset julkisiin hallintotehtäviin ja 8 §:n mukaisiin tehtäviin tarpeettomina, koska jatkossa metsäkeskuskokonaisuus hoitaisi vain julkisia hallintotehtäviä.

17 §. *Oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus.* Voimassa oleva 17 § sisältää säännökset metsäkeskuksen oikeuskelpoisuudesta ja oikeustoimikelpoisuudesta. Tällä hetkellä metsäkeskus on yksi oikeushenkilö, vaikka sen toiminta jakaantuu liiketoimintayksiköksi ja julkisen palvelun yksiköksi. Puhevallan jako on jaettu voimassaolevassa pykälässä siten, että 2 momentissa on yksilöity johtajan ja 3 momentissa liiketoimintajohtajan puhevalta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan kaikki liiketoimintaan tai liiketoimintajohtajaan liittyvät säännökset sekä maininnat julkisen palvelun yksiköstä. Nykyinen 3 momentti esitetään poistettavaksi kokonaisuudessaan, koska se sisältää vain liiketoimintayksikköä koskevia asioita. Pykälän 4 momentin mukaan metsäkeskus ei saa antaa sitoumuksia liiketoimintaa harjoittavan yhteisön puolesta eikä rahoittaa tällaisen yhteisön toimintaa ilman maa- ja metsätalousministeriön erikseen antamaa lupaa. Tämä 4 momentti esitetään poistettavaksi tarpeettomana, koska metsäkeskukselle ehdotetaan säädettäväksi kieltö harjoittaa liiketoimintaa.

25 §. *Varojen hoito ja käyttö.* Metsäkeskuslain 25 §:n 3 momentti sisältää velvoitteen, jonka mukaan liiketoimintayksikön ja julkisen palvelun yksikön varat on pidettävä erillään. Säännöksen tarve poistuu, koska liiketoimintayksikön toiminta päättyisi metsäkeskuksessa. Tästä johtuen 25 §:n 3 momentti esitetään poistettavaksi pykälästä.

Nykyiset 25 §:n 1 ja 2 momentti säilyvät muutoin sisällöltään samana ainoastaan maininnat julkisen palvelun yksiköstä poistettaisiin.

27 §. Kirjanpito ja tilintarkastus. Koska liiketoimintayksikön toiminta päättyy metsäkeskuksessa, pykälän 1 momentista esitetään poistettavaksi tarpeettomana viittaus eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annettuun lakiin (19/2003). Mainittu viittaus liittyy metsäkeskuksen kahden yksikön toimintaan.

Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017 voimaantulosäännöksen 1 momentin mukaan.

Metsäkeskuslaki sisältää runsaasti säännöksiä (6, 8, 9 ja 11 §, 13–16 § sekä 19, 21, 25, 26, 30 ja 35 §), joissa on mainittu julkisen palvelun yksikkö tai alueyksikkö. Näiden pykälien muuttamisen sijaan esitetään voimaantulosäännökseen 2 momenttia, jonka mukaan mitä muualla laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköstä tai alueyksiköstä, koskee lain tultua voimaan Suomen metsäkeskusta. Säännös koskisi sekä metsäkeskuslakia että muuta lainsäädäntöä. Esimerkiksi kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 14 a §:ssä (948/2012) säädetään Elintarviketurvallisuusviraston oikeudesta käyttää apunaan Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikköä tiettyjen torjuntapäätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 20 §:ssä säädetään puolestaan kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä. Kyseisen pykälän 1 momentissa on mainittu Suomen metsäkeskuksen alueyksikkö.

Sen jälkeen, kun liiketoiminta on päättynyt metsäkeskuksessa, on tarkoituksenmukaista asettaa metsäkeskukselle uusi johtokunta. Johtokunta nykymuotoisena on muodostettu myös harjoitettu liiketoiminta huomioon ottaen siten, että johtokunnassa on yritystoiminnan edustus. Uuden johtokunnan asettamisesta kesken toimivan johtokunnan toimikauden säädettäisiin voimaantulosäännöksen 3 momentissa.

Metsäkeskukselle esitetään 2 §:ssä säädettäväksi kielto harjoittaa liiketoimintaa. Metsäkeskuksen liiketoimintayksikkö on toimintansa aikana tehnyt sopimuksia, jotka voidaan joutua irtisanomaan liiketoiminnan päätyttyä metsäkeskuksessa. Sopimusten irtisanomisajat voivat vaihdella siten, että on mahdollista, että näiden sopimusten mukaiset viimeiset suoritukset tilitetään metsäkeskukselle vasta vuoden 2017 puolella. Myös omaisuuserien myynti voi olla vielä kesken vuodenvaihteessa. Tästä johtuen esitetään säännöstä, jonka mukaisesti metsäkeskus voisi saada ennen tämän lain voimaantuloa harjoitetun liiketoiminnan päättymisen johdosta irtisanottuihin vuokrasopimuksiin, muihin sopimuksiin tai omaisuuden myyntiin liittyviä suorituksia tämän lain voimaantulon jälkeenkin, kun niiden peruste on syntynyt ennen lain voimaantuloa. Tällaisen perusteen voidaan katsoa syntyneen aina, kun kysymys on liiketoimintayksikön hallinnassa olleesta omaisuudesta.

1.2 Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä

3 §. Metsätietojärjestelmä ja sen käyttötarkoitus. Pykälän 3 momentin mukaan metsäkeskus saa käyttää tietojärjestelmää yksityisille maanomistajille suunnattua koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta sekä muuta metsätalouden edistämistä varten siltä osin kuin kyseessä oleva toiminta ei liity metsäkeskuksen liiketoimintaan tai muuhun kaupalliseen toimintaan. Tämän virkkeen loppuosa on jatkossa nykyisen sisältöisenä tarpeeton, koska liiketoimintayksikön toiminta päättyy metsäkeskuksessa.

6 §. Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeudet. Esitykseen sisältyvällä lakiehdotuksella Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta poistuisivat metsäkeskuslaista viittaukset liiketoimintaan. Ehdotetun metsäkeskuslain muutoksen

tultua voimaan metsäkeskus on organisaatio, jossa ei ole enää liiketoimintayksikköä ja joka ei saa harjoittaa liiketoimintaa. Tästä johtuen ei ole esteitä säätää metsäkeskusta organisaationa rekisterinpitäjäksi. Metsätietojärjestelmän rekisterinpitäjistä säädetään voimassa olevan 6 §:n 1 momentissa, jota esitetään muutettavaksi siten, että ehdotetun metsäkeskuslain muutoksen voimaantulon jälkeen rekisterinpitäjänä olisi metsäkeskus. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat toimihenkilöt olisi kuitenkin edelleen yksilöitävä 1 momentissa, koska metsäkeskuksessa on myös toimihenkilöitä, jotka eivät voi tehtävissään käyttää julkista valtaa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteinen korjaus, jolla siitä poistettaisiin maininta julkisen palvelun yksiköstä liiketoimintayksikön toiminnan siirryttyä pois metsäkeskuksesta. Metsäkeskuksessa ei olisi jatkossa kahta erillistä yksikköä, vaan metsäkeskus olisi yksi kokonaisuus ilman yksikköjä. Muutoin momentti säilyisi ennallaan. Pykälän 3 momenttia ei esitetä muutettavaksi.

10 §. *Tietojen luovuttaminen eräissä liiketoimintaan liittyvissä tapauksissa.* Nykyisen 1 momentin mukaan tietojärjestelmän tietoja luovutetaan metsäkeskuksen eriytetyn liiketoiminnan käyttöön samoin edellytyksin kuin sivullisille. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan 1 momentti, koska liiketoimintayksikkö ei enää toimisi metsäkeskuksessa. Muutoin pykälän sisältö säilyisi ennallaan.

Voimaantulo

Ehdotettu laki sisältää tavanmukaisen voimaantulosäännöksen. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

3.1 Johdanto

Esityksellä on kaksi liityntää perustuslakiin. Esitys liittyy ensinnäkin perustuslain 18 §:n elinkeinovapautta koskevaan perusoikeussäännökseen. Lisäksi arvioitavaksi tulee perustuslain 124 §, joka koskee julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Metsäkeskus ei ole valtion viranomainen vaan välillistä valtionhallintoa.

Perustuslakivaliokunta ei ottanut kantaa metsäkeskuslakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 53/2010 vp) metsäkeskuksen harjoittamaan liiketoimintaan, vaan liiketoiminnan olemassaolo vain todettiin lausunnossa. Metsäkeskuslain säännökset koskevat pääosin vain julkisen palvelun yksikköä. Liiketoiminnasta on säädetty vain siltä osin kuin on ollut tarvetta liiketoiminnan eriyttämiseen. Julkisen palvelun yksikön metsätalouteen liittyvän julkisoikeudellisen tehtäväkentän hoitaminen on ollut metsäkeskuslain päätarkoitus. Tilanne on nyt erilainen, kun liiketoiminta loppuisi metsäkeskuksessa ja liiketoiminnan harjoittaminen esitetään kiellettäväksi metsäkeskukselta.

3.2 Elinkeinonharjoittamisen vapaus

Metsäkeskus on metsäkeskuslailla perustettu välillisen valtionhallinnon organisaatio. Nyky-muotoisena metsäkeskus muodostuu julkisen palvelun yksiköstä ja liiketoimintayksiköstä. Metsäkeskuslain mukaan julkisen palvelun yksikön tehtävät ovat julkisia hallintotehtäviä. Jul-

kisen palvelun yksikön toiminta rahoitetaan valtionavustuksella. Metsäkeskuksen liiketoiminnan taustana on metsäkeskuksen historiallinen organisoituminen. Metsäkeskusta edelsivät keskusmetsäseurat, metsänhoitolautakunnat ja metsälautakunnat sekä viimeisenä 13 alueellista metsäkeskusta. Näissä edeltävissä kokonaisuuksissa harjoitettiin liiketoimintaa muun toiminnan ohella.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Julkisen vallan on huolehdittava työvoiman suojelusta. Vuodesta 2012 alkanut liiketoiminnan ja julkisen palvelun yksikön toimintojen eriyttäminen on ollut siirtymävaihetta tavoitteena liiketoimintayksikön yhtiöittäminen. Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön tehtävät on metsäkeskuslaissa säädetty julkisiksi hallintotehtäviksi. Liiketoiminnan harjoittaminen ei ole julkinen hallintotehtävä. Esityksessä esitetään metsäkeskuslakia muutettavaksi, koska liiketoiminta loppuisi metsäkeskuksessa eikä siinä enää ole yhtiöittämistarvetta. Samalla esityksessä ehdotetaan metsäkeskukselle säädettäväksi kielto harjoittaa liiketoimintaa.

Perusoikeuksilla tarkoitetaan yksilön oikeuksia. Oikeushenkilöä perusoikeudet suojaavat vain välillisesti, sillä oikeushenkilön asemaan kajoaminen saattaa merkitä kajoamista oikeushenkilön taustalla olevien yksilöiden oikeuksiin. Metsäkeskuksen toiminnan taustalla ei ole luonnollisia henkilöitä omistajina. Yksilön asemaan puuttumisesta ei siten ole kyse. Luonnolliset henkilöt eivät omista metsäkeskusta, vaan metsäkeskus on, kuten edellä on todettu, konkurssilainsäädännössä tarkoitettu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Tässä esityksessä ollaan etäällä tai ei käytännössä lainkaan yksilön taloudelliseen asemaan liittyvien vaikutusten kanssa tekemisissä. Perusoikeussäätelyn lähtökohtana on perinteisesti ollut yksilön vapauspiirin suojaaminen valtiovallan taholta tulevilta puuttumisilta. Jäljempänä mainittuun lausuntoon sisältyvän periaatteen (liittyy omaisuudensuojaan) voidaan katsoa soveltuvan myös tähän esitykseen sisältyvään kieltoon harjoittaa liiketoimintaa. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (PeVL 45/1996 vp ja PeVL 17/1997 vp) katsonut, että mitä etäämpänä oikeushenkilö on yksilöistä ja mitä vähäisempiä ja välillisempiä ovat ehdotettujen toimenpiteiden vaikutukset yksilöiden konkreettisiin taloudellisiin etuihin, sitä epätodennäköisemmin oikeushenkilöön kohdistuvat toimenpiteet voivat olla ristiriidassa perustuslaissa turvatuun omaisuudensuojan kanssa.

Liiketoiminnan lopettaminen metsäkeskuksen yhteydessä edistää yleisesti yritysten yhdenvertaista kohtelua ja terveitä kilpailuolosuhteita (3.2 Yritysvaikutukset). Liiketoiminnan olemassaolo nykyisessä metsäkeskuksessa juontuu ajallisesta kehityksestä, ei niinkään siitä, että organisaation perustehtävä olisi koskaan ollut liiketoiminnan harjoittaminen.

3.3 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Esitykseen sisältyvällä lakiehdotuksella Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta, jäljempänä *lakiehdotus*, on liityntä perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuun julkisten hallintotehtävien antamiseen muulle kuin viranomaiselle. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Metsäkeskuslain ja sen vuoden 2015 alusta voimaan tulleen muutoslain esitöissä on käsitelty perusoikeuksien, oikeusturvan ja muiden hyvän hallinnon vaatimusten noudattamista metsäkeskuksen toiminnassa. Tällä esityksellä ei puututa näiden kokonaisuuksien hoitamiseen, mikä on arvioitu perustuslakivaliokunnassa (PeVL 53/2010 vp).

Tämän esityksen yhteydessä tuodaan uudelleen esille ne aiempien metsäkeskuslain ja sen muutoksen esitöiden näkökannat, jotka tukevat metsäkeskuksen säilyttämistä edelleen välillisenä valtionhallintona. Esitys lähtee siitä, että tarkoituksenmukaisuusvaatimus on olemassa nykytilanteen säilyttämiselle. Tarve tälle arvioinnille tässä esityksessä tulee siitä, että metsäkeskus olisi lakiehdotuksen voimaantulon jälkeen organisaatio, jossa hoidettaisiin ainoastaan julkisia hallintotehtäviä, ei enää liiketoimintaa. Jäljelle jäävän metsäkeskuksen osan, nykyisin julkisen palvelun yksikkö, organisaatorakenne muuttui jo vuonna 2015 siten, että metsäkeskuksen toimintaa ohjataan valtakunnallisten toimintojen kautta. Julkisen palvelun yksikössä ei ole enää organisaatorakenteena alueyksikköjä.

Perustuslain 124 §:n edellyttämälle tehtävän tarkoituksenmukaisen hoitamisen tarpeelle on esitetty metsäkeskuksen osalta perustelut metsäkeskuslain ja sen vuoden 2015 alussa voimaan tulleen muutoslain esitöissä (HE 260/2010 vp ja HE 191/2014 vp). Metsäkeskuslakia koskevassa lausunnossaan perustuslakivaliokunta muistutti, että tarkoituksenmukaisuusvaatimus perustuslain 124 §:ssä on oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi. Tällöin on otettava huomioon muun muassa hallintotehtävän luonne. Lisäksi oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että tehtävänannon tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava kunkin viranomaisorganisaation ulkopuolelle annettavaksi ehdotetun julkisen hallintotehtävän kohdalla erikseen (PeVL 53/2010 vp). Tehtävänannon osalta perustuslakivaliokunta totesi samassa lausunnossaan, että sen mielestä metsäkeskuksen ehdotetun lain 8 §:ssä luetellut julkiset hallintotehtävät ovat laadultaan sellaisia, että ne soveltuvat myös muun kuin viranomaisen hoitettavaksi. Metsäkeskuksen tehtäviin ei tämän esityksen lakiehdotuksessa esitetä uusia tehtäviä.

Metsäkeskus muodostui alueellisista metsäkeskuksista ja viimeksi mainittuja edeltävät tahot toimivat jo 1920-luvulta. Metsäkeskuksen tehtäviin ei lakiehdotuksessa esitetä uusia tehtäviä. Kyseessä ei siten olisi kysymys uusien tehtävien antamisesta tai viranomaiselle kuuluvien tehtävien siirtämisestä viranomaiselta yksityisoikeudelliselle toimijalle. Viimeksi mainittu lähestymistapa käy ilmi perustuslakivaliokunnan aiemmasta tulkintakäytännöstä (PeVL 17/2012 vp). Perustuslakivaliokunta totesi metsäkeskuslakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 53/2010 vp) metsäkeskusten hoitaneen yksityismetsätalouden edistämisen- ja valvontatehtäviä erinimisinä organisaatioina jo vuodesta 1928 alkaen, joten kyse on hyvin vakiintuneesta hallinnollisesta ratkaisusta.

Metsäkeskuksen nykyisessä valtakunnallisessa toimintopohjaisessa toiminnassa on säilynyt alueellinen toiminta, paikallistuntemus ja toiminta alueellisten yhteistyötahojen kanssa. Näiden voidaan katsoa tehostuneen toimintoihin tiiviisti kytkeytyvien maantieteellisten palvelualueiden myötä. Metsäkeskuksessa on tällä hetkellä viisi palvelualueita. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa huomiota tulee perustuslain esitöiden mukaan kiinnittää hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden ohella myös yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II). Metsäkeskukselle säädettyjen hallintotehtävien hoitamisen voidaan katsoa entisestään tehostuneen ja yhtenäistyneen, ja ne ovat säilyneet kansalaisen lähellä. Tehty muutos metsäkeskuksessa on myös tehostanut edelleen hyvää ja yhdenmukaista ratkaisutoimintaa maan eri osissa sekä yhteistyötä alueellisessa ja valtakunnallisessa elinkeinorakenteiden kehittämisessä.

Yksityismetsänomistajia on noin 630 000, joten tarve riittävän kattavien hallinnollisten palvelujen tarjoamiseen on olemassa ja tätä tehtävää metsäkeskus edeltäjäineen on hoitanut. Metsätalous on muutostilassa ja tarvitaan laaja verkosto edistämään muun muassa metsien eri hoito- ja käyttömuotojen muotoutumista ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamista. Myös metsäpolitiikan yleisten tavoitteiden toteuttaminen edellyttää sekä tehokasta ja ammattitaitoista metsänomistajien neuvontaa että laadukasta metsien hoitoa. Myös uudet sähköiset asiointijär-

jestelmät (Metsään.fi) metsäkeskuksessa ja keskitetty metsätietojärjestelmä mahdollistavat edelleen palvelujen joustavan ja yhdenmukaisen tarjoamisen eri osissa maata. Myös tässä korostuu metsäkeskuksen toiminnan tarkoituksenmukaisuus yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeiden kannalta.

Tähän mennessä lähes kaikki metsätalouteen liittyvät julkiset hallintotehtävät on hoidettu metsäkeskuksessa pois lukien merkittävää julkista valtaa sisältävät tehtävät Maaseutuvirastossa. Metsäkeskus on välillisen valtionhallinnon organisaatio ja se ei ole siten virasto. Tästä johtuen sen työntekijät ovat työsuhteessa työnantajaansa eivätkä virkasuhteessa valtioon. Jos julkiset hallintotehtävät olisivat jatkossa valtion viranomaisilla, nämä joutuisivat huolehtimaan heille kokonaan uudeltaisesta tehtäväkokonaisuudesta, jolloin tehtävien hoidon laadun ja vaikuttavuuden tason säilyttäminen saattaisi heiketä. Uusien virkamiesten rekrytointi esimerkiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin tai aluehallintovirastoihin lisäisi olennaisesti valtion kustannuksia ja vaikuttaisi näin kielteisesti valtion säästötavoitteiden toteuttamiseen.

Metsäkeskuslakiin sisältyvien nykyisten tehtävien säilyttäminen välillisen valtionhallinnon organisaatiolla ei lisäisi valtion kustannuksia. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan PeVL 11/2006 vp, että vaikka perustuslain 124 §:ssä tarkoitettu tarkoituksenmukaisuusvaatimuksessa ei ole kysymys pelkästään taloudellisesta tarkoituksenmukaisuudesta, on järjestelyn taloudellisiin vaikutuksiin kiinnitettävä asianmukaisesti ja riittävästi huomiota siirrettäessä neuvontatehtäviä yksityiselle. Valiokunta lisäksi painotti sitä, että perustuslain 124 §:ssä säädetty tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen on harkittava tapauskohtaisesti.

Metsäkeskuksessa on johtokunta, jonka päätehtävä on strategisen johtamisen ja valvonnan kautta johtaa metsäkeskusta. Metsäkeskuksen organisaation luonne huomioon ottaen metsänomistajat ja muut keskeiset sidosryhmät ovat nyttemmin edelleen edustettuina johtokunnassa. Näin on säilynyt yhteys historialliseen vakiintuneeseen ratkaisuun, jossa on ollut mukana metsänomistajien edustuksen kautta heidän osallistumisensa ja vaikuttamisensa. Viranomaismuotoisessa vaihtoehdossa katoaisi tämä yhteys, sillä nykyään käytäntönä on ollut se, että virastossa ei yleensä ole johtokuntaa.

Tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen osalta perustuslakivaliokunta on todennut (PeVL 53/2010 vp), että metsäkeskuksen julkiset hallintotehtävät ovat laadultaan sellaisia, että ne soveltuvat myös muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Lakiehdotuksessa metsäkeskuksen tehtävät säilyvät lähes ennallaan. Lisäksi perustuslakivaliokunta viittasi siihen, että kyse on hyvin vakiintuneesta hallinnollisesta ratkaisusta. Metsäkeskus välillisen valtionhallinnon organisaationa on samassa hallinnollisessa asemassa kuin ajankohtana, jolloin perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa. Jäljelle jäävän metsäkeskuksen asema julkisten hallintotehtävien harjoittajana ei ole muuttunut tehtävien osalta.

Perustuslain 124 §:n arviointi tehdään sen suhteen, onko olemassa edellytykset tehtävän tarkoituksenmukaisen hoitamisen tarpeelle. Edellä selvitettyyn viitaten voidaan katsoa, että perustuslain 124 §:n edellyttämä tarkoituksenmukaisuusvaatimus edelleen täyttyy lakiehdotuksessa.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että esitykseen sisältyvät ehdotetut lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 2, 3, 7 ja 8 §, 15 §:n 1 momentti, 17 ja 25 § sekä 27 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3, 7 ja 8 §, 15 §:n 1 momentti, 17 § ja 27 §:n 1 momentti laissa 1421/2014, seuraavasti:

2 §

Toiminnan rajaus

Metsäkeskus ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Metsäkeskuksella voi olla kuitenkin vähäisessä määrin kiinteää omaisuutta ennen 1 päivää tammikuuta 2017 harjoitettuun taimitarhatuotantoon, metsäpuiden siemenviljelyksiin tai muuhun metsätaloustoimintaan liittyen.

Metsäkeskuksella voi myös olla vähäisessä määrin toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai omistuksia.

Metsäkeskus ei saa itse harjoittaa liiketoimintaa 2 ja 3 momentissa tarkoitettulla omaisuudella. Tämän omaisuuden myyntiä tai vuokrausta ei kuitenkaan pidetä 1 momentissa tarkoitettuna liiketoimintana.

3 §

Metsäkeskuksen organisaation perusrakenne

Metsäkeskuksen toiminta jakautuu valtakunnallisesti toimintojaon mukaisesti. Metsäkeskuksen toiminta on järjestettävä niin, että palveluiden alueellinen saatavuus turvataan, kielelliset oikeudet toteutuvat ja 6 §:n mukaisten maakunnallisten metsäneuvostojen toimivuus varmistetaan.

Palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiseksi metsäkeskuksella tulee olla riittävä määrä maantieteellisiä palvelualueita ja -pisteitä. Ruotsinkielisten palvelujen laadun varmistamiseksi ruotsin- ja kaksikielisillä alueilla on riittävä määrä palvelupisteitä, joiden työkieli on ruotsi. Ruotsinkielisten palveluiden valtakunnallinen yhteensovittaminen varmistetaan metsäkeskuksessa yhdessä ruotsinkielisessä palvelupisteessä.

Metsäkeskuksen päätoimipaikka on Lahdessa.

Metsäkeskuksen työjärjestyksellä määrätään tarkemmin maantieteellisten palvelualueiden ja -pisteiden riittävästä määrästä.

7 §

Metsäkeskuksen johtaminen

Metsäkeskusta johtaa johtokunnan alaisuudessa toimiva johtaja. Johtajan alaisuudessa ja hänen ensimmäisenä sijaisenaan toimii metsäjohtaja. Johtajan sijaisena voi toimia myös rahoitus- ja tarkastuspäällikkö.

Johtajan tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää metsäkeskuksen toimintaa. Johtaja määrää resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä toimintokohtaisesti. Johtaja vastaa toiminnan tu-
loksellisuudesta tavoitteena metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Johtaja vastaa myös
metsäkeskuksen johtokunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja johtokunnan päätösten
täytäntöönpanosta.

Johtajan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Metsäkeskuksen tehtävät

Metsäkeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat:

1) metsien kestävään hoitoon ja käyttöön liittyvistä suunnittelu- ja selvitystehtävistä sekä
muusta vastaavasta metsiin perustuvien elinkeinojen, ilmasto- ja energiatavoitteiden, metsien
monimuotoisuuden säilymisen ja metsätalouden muun ympäristönsuojelun edistämisestä vas-
taaminen; tehtävät liittyvät muun muassa kansallisen metsäohjelman laatimiseen, alueellisten
metsäohjelmien laatimiseen ja edellä mainittujen ohjelmien seurantaan ja toteuttamiseen;

2) metsätalouden valtakunnallisen ja alueellisen yhteistoiminnan ja toiminnallisen yhteis-
työn edistäminen;

3) metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen yhteistyössä alueellisten ja maakunnallisten
elinkeino toimintaa edistävien organisaatioiden ja toimielinten kanssa;

4) metsätaloutta edistävä koulutus, neuvonta ja tiedotus;

5) metsälaissa (1093/1996), metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä, Suomen
metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetussa laissa (419/2011), riistavahinkolaissa
(105/2009), metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013), metsänviljelyaineiston
kaupasta annetussa laissa (241/2002), yhteismetsälaissa (109/2003), puutavaran ja puutuottei-
den markkinoille saattamisesta annetussa laissa (897/2013), yhteisaluelaisissa (758/1989) ja va-
rainsiirtoverolaissa (931/1996) metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille annetut tehtävät sekä
kumottujen maatilalain (188/1977), luontaiselinkeinolain (610/1984) ja porotalouslain
(161/1990) mukaisten valtion saatavien turvaamiseen liittyvät tehtävät puun myyntien yhtey-
dessä mainittujen lakien nojalla muodostetuilta tiloilta;

6) metsätalouden ja metsien tilan ja kehityksen seuraaminen sekä niihin liittyvien esitysten
ja aloitteiden tekeminen;

7) varautuminen metsätuhoihin ja pelastuslaissa (379/2011) tarkoitetun virka-avun antami-
nen;

8) tehtäviin liittyvään kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuminen;

9) muiden metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille säädettyjen tehtävien hoitaminen sekä
maa- ja metsätalousministeriön määräämien metsäpolitiikan valmisteluun ja täytäntöönpanoon
liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskuksen tehtävien tarkemmasta järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksel-
la.

15 §

Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu

Metsäkeskuksen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja
saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toi-
minnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sovelletaan myös metsäkeskukseen.

17 §

Oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus

Metsäkeskus voi saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

Metsäkeskuksen puhevaltaa käyttää johtaja. Johtaja voi siirtää puhevallan käyttämisen muulle toimihenkilölle, jos siirrolla voidaan turvata kyseisen asian mahdollisesti vaatima erityisasiantuntemuksen käytettävyys asian käsittelyssä.

25 §

Varojen hoito ja käyttö

Metsäkeskukselle myönnetyt valtion tilintekijävarat on pidettävä erillään metsäkeskuksen muista varoista sen käytettävissä olevalla valtion maksuliikepankin tilillä. Varoja saa nostaa tililtä vain sitä mukaa kuin niitä käytetään tarkoitukseensa.

Metsäkeskukselle myönnettyjen muiden kuin sen toimintaan tarkoitettujen varojen hoidossa ja tilittämisessä on noudatettava, mitä valtion talousarvion osalta säädetään tilintekijästä. Maa- ja metsätalousministeriö voi kuitenkin antaa tarkempia hallinnollisia määräyksiä siitä tilityksestä, jonka metsäkeskus toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle.

27 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Metsäkeskuksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä muualla laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköstä tai alueyksiköstä, koskee lain tultua voimaan Suomen metsäkeskusta.

Sen estämättä, mitä lain 4 §:n 1 momentissa säädetään metsäkeskuksen johtokunnan toimikaudesta, maa- ja metsätalousministeriö voi asettaa uuden johtokunnan kesken edeltävän johtokunnan toimikauden, kun liiketoiminta on päättynyt metsäkeskuksessa.

Metsäkeskus voi saada ennen tämän lain voimaantuloa harjoitetun liiketoiminnan päättymisen johdosta irtisanottuihin vuokrasopimuksiin, muihin sopimuksiin tai omaisuuden myyntiin liittyviä suorituksia tämän lain voimaantulon jälkeenkin, kun niiden peruste on syntynyt ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 3 §:n 3 momentti sekä 6 ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 6 § osaksi laissa 1422/2014, seuraavasti:

3 §

Metsätietojärjestelmä ja sen käyttötarkoitus

Metsäkeskus saa käyttää tietojärjestelmää yksityisille maanomistajille suunnattua koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta sekä muuta metsätalouden edistämistä varten.

6 §

Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeudet

Rekisterinpitäjänä toimii metsäkeskus. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat metsäkeskuksessa ne toimihenkilöt, jotka voivat käyttää Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 14 §:n nojalla julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Mainitut toimihenkilöt vastaavat kukin tietojen virheettömyydestä siltä osin kuin he ovat niitä käsitelleet. He eivät kuitenkaan vastaa viranomaisilta saatujen tietojen virheettömyydestä. Niiden virheettömyydestä vastaa asianomainen viranomainen.

Rekisterinpitäjä ratkaisee tietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskevat asiat. Käyttöoikeus voidaan myöntää 4 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn sellaiselle metsäkeskuksen toimihenkilölle, jolla ei ole oikeutta käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Käyttöoikeus voidaan tällöin myöntää myös 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsävaratietojen päivittämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla on oikeus katsella teknisen käyttöyhteyden avulla tietojärjestelmän tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Niillä ei ole oikeutta tallettaa tai muuttaa tietojärjestelmän tietoja.

10 §

Tietojen luovuttaminen eräissä liiketoimintaan liittyvissä tapauksissa

Poiketen siitä, mitä henkilötietolain 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, tietojärjestelmän tietoja ei saa luovuttaa jäsenyyden perusteella sellaiselle yhteisölle, joka harjoittaa liiketoimintaa.

HE 223/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

1.

Laki

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 2, 3, 7 ja 8 §, 15 §:n 1 momentti, 17 ja 25 § sekä 27 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3, 7 ja 8 §, 15 §:n 1 momentti, 17 § ja 27 §:n 1 momentti laissa 1421/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Toiminnan rajaus

Toiminnan rajaus

Metsäkeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat 8 §:ssä tarkoitetut tehtävät.

Metsäkeskus ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Metsäkeskuksessa voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta taloudellisesti, henkilöittäin ja toiminnallisesti eriytettyä liiketoimintaa, joka ei kuitenkaan saa vaarantaa metsäkeskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamista eikä metsäkeskuksen puolueettomuutta.

Metsäkeskuksella voi olla kuitenkin vähäisessä määrin kiinteää omaisuutta ennen 1 päivää tammikuuta 2017 harjoitettuun taimitarhatuotantoon, metsäpuiden siemenviljelyksiin tai muuhun metsätaloustoimintaan liittyen.

Metsäkeskuksella voi myös olla vähäisessä määrin toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai omistuksia.

Metsäkeskus ei saa itse harjoittaa liiketoimintaa 2 ja 3 momentissa tarkoitettulla omaisuudella. Tämän omaisuuden myyntiä tai vuokrausta ei kuitenkaan pidetä 1 momentissa tarkoitettuna liiketoimintana.

3 §

3 §

Metsäkeskuksen organisaation perusrakenne

Metsäkeskuksen organisaation perusrakenne

Metsäkeskuksessa on julkisen palvelun yksikkö, joka hoitaa 8 §:ssä tarkoitettuja tehtä-

Metsäkeskuksen toiminta jakautuu valtakunnallisesti toimintojaon mukaisesti. Metsä-

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

viä, ja eriytetyn liiketoiminnan liiketoimintayksikkö.

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön toiminta jakautuu valtakunnallisesti toimintojaon mukaisesti. Metsäkeskuksen toiminta on järjestettävä niin, että palveluiden alueellinen saatavuus turvataan, kielelliset oikeudet toteutuvat ja 6 §:n mukaisten maakunnallisten metsäneuvostojen toimivuus varmistetaan.

Palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiseksi metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköllä tulee olla riittävä määrä maantieteellisiä palvelualueita ja -pisteitä. Ruotsinkielisten palvelujen laadun varmistamiseksi ruotsin- ja kaksikielisillä alueilla on riittävä määrä palvelupisteitä, joiden työkieli on ruotsi. Ruotsinkielisten palveluiden valtakunnallinen yhteensovittaminen varmistetaan metsäkeskuksessa yhdessä ruotsinkielisessä palvelupisteessä.

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön päätoimipaikka on Lahdessa.

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön työjärjestyksellä määrätään tarkemmin maantieteellisten palvelualueiden ja -pisteiden riittävästä määrästä.

7 §

Metsäkeskuksen johtaminen

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikköä johtaa johtokunnan alaisuudessa toimiva johtaja. Johtajan alaisuudessa ja hänen ensimmäisenä sijaisenaan toimii metsäjohtaja. Johtajan sijaisena voi toimia myös rahoitus- ja tarkastuspäällikkö.

Liiketoimintayksikköä johtaa liiketoimintajohtaja johtokunnan alaisuudessa.

Ehdotus

keskuksen toiminta on järjestettävä niin, että palveluiden alueellinen saatavuus turvataan, kielelliset oikeudet toteutuvat ja 6 §:n mukaisten maakunnallisten metsäneuvostojen toimivuus varmistetaan.

Palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiseksi metsäkeskuksella tulee olla riittävä määrä maantieteellisiä palvelualueita ja -pisteitä. Ruotsinkielisten palvelujen laadun varmistamiseksi ruotsin- ja kaksikielisillä alueilla on riittävä määrä palvelupisteitä, joiden työkieli on ruotsi. Ruotsinkielisten palveluiden valtakunnallinen yhteensovittaminen varmistetaan metsäkeskuksessa yhdessä ruotsinkielisessä palvelupisteessä.

Metsäkeskuksen päätoimipaikka on Lahdessa.

Metsäkeskuksen työjärjestyksellä määrätään tarkemmin maantieteellisten palvelualueiden ja -pisteiden riittävästä määrästä.

7 §

Metsäkeskuksen johtaminen

Metsäkeskusta johtaa johtokunnan alaisuudessa toimiva johtaja. Johtajan alaisuudessa ja hänen ensimmäisenä sijaisenaan toimii metsäjohtaja. Johtajan sijaisena voi toimia myös rahoitus- ja tarkastuspäällikkö.

Johtajan tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää metsäkeskuksen toimintaa. Johtaja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Johtajan tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön toimintaa. Johtaja määrää resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä toimintokohtaisesti. Johtaja vastaa toiminnan tuloksellisuudesta tavoitteena metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Johtaja vastaa myös metsäkeskuksen johtokunnassa käsiteltävien asioiden, lukuun ottamatta eriytettyä liiketoimintaa, valmistelusta ja johtokunnan päätösten täytäntöönpanosta. Johtaja ei saa olla läsnä metsäkeskuksen johtokunnan kokouksessa silloin, kun siellä esitellään, käsitellään tai tehdään päätöksiä metsäkeskuksen liiketoimintaan liittyen.

Johtajan tehtävistä ja johtokunnan kokousten kokousmenettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Metsäkeskuksen tehtävät

Metsäkeskuksen *julkisen palvelun yksikön* julkisia hallintotehtäviä ovat:

1) metsien kestävään hoitoon ja käyttöön liittyvistä suunnittelu- ja selvitystehtävistä sekä muusta vastaavasta metsiin perustuvien elinkeinojen, ilmasto- ja energiatavoitteiden, metsien monimuotoisuuden säilymisen ja metsätalouden muun ympäristönsuojelun edistämisestä vastaaminen; tehtävät liittyvät muun muassa kansallisen metsäohjelman laatimiseen, alueellisten metsäohjelmien laatimiseen ja edellä mainittujen ohjelmien seurantaan ja toteuttamiseen;

2) metsätalouden valtakunnallisen ja alueellisen yhteistoiminnan ja toiminnallisen yhteistyön edistäminen;

määrää resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä toimintokohtaisesti. Johtaja vastaa toiminnan tuloksellisuudesta tavoitteena metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Johtaja vastaa myös metsäkeskuksen johtokunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja johtokunnan päätösten täytäntöönpanosta.

Johtajan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Metsäkeskuksen tehtävät

Metsäkeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat:

1) metsien kestävään hoitoon ja käyttöön liittyvistä suunnittelu- ja selvitystehtävistä sekä muusta vastaavasta metsiin perustuvien elinkeinojen, ilmasto- ja energiatavoitteiden, metsien monimuotoisuuden säilymisen ja metsätalouden muun ympäristönsuojelun edistämisestä vastaaminen; tehtävät liittyvät muun muassa kansallisen metsäohjelman laatimiseen, alueellisten metsäohjelmien laatimiseen ja edellä mainittujen ohjelmien seurantaan ja toteuttamiseen;

2) metsätalouden valtakunnallisen ja alueellisen yhteistoiminnan ja toiminnallisen yhteistyön edistäminen;

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

3) metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen yhteistyössä alueellisten ja maakunnallisten elinkeinotoimintaa edistävien organisaatioiden ja toimielinten kanssa;

4) metsätaloutta edistävä koulutus, neuvonta ja tiedotus;

5) metsälaissa (1093/1996), metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä, Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmäästä annetussa laissa (419/2011), riistavahinkolaissa (105/2009), metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013), *metsänhoitoyhdistyksistä annetussa laissa (534/1998)*, metsänviljelyaineiston kaupasta annetussa laissa (241/2002), yhteismetsälaissa (109/2003), puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta annetussa laissa (897/2013), yhteisalueissa (758/1989) ja varainsiirtoverolaissa (931/1996) metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille annetut tehtävät sekä kumottujen maatilalain (188/1977), luontaiselinkeinolain (610/1984) ja porotalouslain (161/1990) mukaisten valtion saatavien turvaamiseen liittyvät tehtävät puun myyntien yhteydessä mainittujen lakien nojalla muodostetuilta tiloilta;

6) metsätalouden ja metsien tilan ja kehityksen seuraaminen sekä niihin liittyvien esitysten ja aloitteiden tekeminen;

7) varautuminen metsätuhoihin ja pelastuslaissa (379/2011) tarkoitetun virka-avun antaminen;

8) tehtäviin liittyvään kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuminen;

9) muiden metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille säädettyjen tehtävien hoitaminen sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämien metsäpolitiikan valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskuksen *julkisen palvelun yksikön* tehtävien tarkemmasta järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

3) metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen yhteistyössä alueellisten ja maakunnallisten elinkeinotoimintaa edistävien organisaatioiden ja toimielinten kanssa;

4) metsätaloutta edistävä koulutus, neuvonta ja tiedotus;

5) metsälaissa (1093/1996), metsätalouden rahoitusta koskevassa lainsäädännössä, Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmäästä annetussa laissa (419/2011), riistavahinkolaissa (105/2009), metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013), metsänviljelyaineiston kaupasta annetussa laissa (241/2002), yhteismetsälaissa (109/2003), puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta annetussa laissa (897/2013), yhteisalueissa (758/1989) ja varainsiirtoverolaissa (931/1996) metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille annetut tehtävät sekä kumottujen maatilalain (188/1977), luontaiselinkeinolain (610/1984) ja porotalouslain (161/1990) mukaisten valtion saatavien turvaamiseen liittyvät tehtävät puun myyntien yhteydessä mainittujen lakien nojalla muodostetuilta tiloilta;

6) metsätalouden ja metsien tilan ja kehityksen seuraaminen sekä niihin liittyvien esitysten ja aloitteiden tekeminen;

7) varautuminen metsätuhoihin ja pelastuslaissa (379/2011) tarkoitetun virka-avun antaminen;

8) tehtäviin liittyvään kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuminen;

9) muiden metsäkeskukselle tai metsäkeskuksille säädettyjen tehtävien hoitaminen sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämien metsäpolitiikan valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskuksen tehtävien tarkemmasta järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu

Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu

Kun metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikössä hoidetaan julkisia hallintotehtäviä, sen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sovelletaan myös metsäkeskukseen sen hoitaessa 8 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

Metsäkeskuksen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sovelletaan myös metsäkeskukseen.

17 §

17 §

Oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus

Oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus

Metsäkeskus voi saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

Metsäkeskus voi saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

Metsäkeskuksen puhevaltaa käyttää johtaja 8 §:ssä tarkoitettujen asioiden osalta. Johtaja voi siirtää puhevallan käyttämisen muulle julkisen palvelun yksikön toimihenkilölle, jos siirrolla voidaan turvata kyseisen asian mahdollisesti vaatima erityisasiantuntemuksen käytettävyys asian käsittelyssä.

Metsäkeskuksen puhevaltaa käyttää johtaja. Johtaja voi siirtää puhevallan käyttämisen muulle toimihenkilölle, jos siirrolla voidaan turvata kyseisen asian mahdollisesti vaatima erityisasiantuntemuksen käytettävyys asian käsittelyssä.

Metsäkeskuksen puhevaltaa käyttää eriytettyyn liiketoimintaan liittyen liiketoimintayksikkö.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen metsäkeskus ei saa antaa sitoumuksia liiketoimintaa harjoittavan yhteisön puolesta eikä rahoittaa tällaisen yhteisön toimintaa ilman maa- ja metsätalousministeriön erikseen antamaa lupaa.

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Varojen hoito ja käyttö

Varojen hoito ja käyttö

Metsäkeskuksen *julkisen palvelun yksikölle* myönnetyt valtion tilintekijävarat on pidettävä erillään metsäkeskuksen muista varoista sen käytettävissä olevalla valtion maksuliikepankin tilillä. Varoja saa nostaa tililtä vain sitä mukaa kuin niitä käytetään tarkoitukseensa.

Metsäkeskukselle myönnetyt valtion tilintekijävarat on pidettävä erillään metsäkeskuksen muista varoista sen käytettävissä olevalla valtion maksuliikepankin tilillä. Varoja saa nostaa tililtä vain sitä mukaa kuin niitä käytetään tarkoitukseensa.

Metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikölle myönnettyjen muiden kuin sen toimintaan tarkoitettujen varojen hoidossa ja tilittämisessä on noudatettava, mitä valtion talousarvion osalta säädetään tilintekijästä. Maa- ja metsätalousministeriö voi kuitenkin antaa tarkempia hallinnollisia määräyksiä siitä tilityksestä, jonka metsäkeskus toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle.

Metsäkeskukselle myönnettyjen muiden kuin sen toimintaan tarkoitettujen varojen hoidossa ja tilittämisessä on noudatettava, mitä valtion talousarvion osalta säädetään tilintekijästä. Maa- ja metsätalousministeriö voi kuitenkin antaa tarkempia hallinnollisia määräyksiä siitä tilityksestä, jonka metsäkeskus toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle.

Metsäkeskuksen 8 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen tarkoitettuja varoja ei saa käyttää eriytettyyn liiketoimintaan eikä muutenkaan niin, että toiminnan puolueettomuus ja riippumattomuus vaarantuisi 8 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa. Metsäkeskuksen eriytetyn liiketoiminnan varoja ei saa käyttää metsäkeskuksen 8 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.

27 §

27 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Kirjanpito ja tilintarkastus

Metsäkeskuksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään. *Metsäkeskukseen sovelletaan, mitä eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetun lain (19/2003) 6 §:ssä säädetään erilliskirjanpitovelvollisuudesta.*

Metsäkeskuksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Mitä muualla laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköstä tai alueyksiköstä, koskee lain tultua voimaan Suomen metsäkeskusta.

Sen estämättä, mitä lain 4 §:n 1 momentissa säädetään metsäkeskuksen johtokunnan toimikaudesta, maa- ja metsätalousministeriö voi asettaa uuden johtokunnan kesken edeltävän johtokunnan toimikauden, kun liiketoiminta on päättynyt metsäkeskuksessa.

Metsäkeskus voi saada ennen tämän lain voimaantuloa harjoitetun liiketoiminnan päättymisen johdosta irtisanottuihin vuokrasopimuksiin, muihin sopimuksiin tai omaisuuden myyntiin liittyviä suorituksia tämän lain voimaantulon jälkeenkin, kun niiden peruste on syntynyt ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 3 §:n 3 momentti sekä 6 ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 6 § osaksi laissa 1422/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Metsätietojärjestelmä ja sen käyttötarkoitus

Metsätietojärjestelmä ja sen käyttötarkoitus

Metsäkeskus saa käyttää tietojärjestelmää yksityisille maanomistajille suunnattua koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta sekä muuta metsätalouden edistämistä varten *siltä osin kuin kyseessä oleva toiminta ei liity metsäkeskuksen liiketoimintaan tai muuhun kaupalliseen toimintaan.*

Metsäkeskus saa käyttää tietojärjestelmää yksityisille maanomistajille suunnattua koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta sekä muuta metsätalouden edistämistä varten.

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeutetut

Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeutetut

Rekisterinpitäjänä toimivat Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa tarkoitetut johtaja, metsäjohtaja ja rahoitus- ja tarkastuspäälliköt. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat metsäkeskuksessa ne toimihenkilöt, jotka voivat käyttää Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 14 §:n nojalla julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Mainitut toimihenkilöt vastaavat kukin tietojen virheettömyydestä siltä osin kuin he ovat niitä käsitelleet. He eivät kuitenkaan vastaa viranomaisilta saatujen tietojen virheettömyydestä. Niiden virheettömyydestä vastaa asianomainen viranomainen.

Rekisterinpitäjänä *toimii metsäkeskus*. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat metsäkeskuksessa ne toimihenkilöt, jotka voivat käyttää Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 14 §:n nojalla julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Mainitut toimihenkilöt vastaavat kukin tietojen virheettömyydestä siltä osin kuin he ovat niitä käsitelleet. He eivät kuitenkaan vastaa viranomaisilta saatujen tietojen virheettömyydestä. Niiden virheettömyydestä vastaa asianomainen viranomainen.

Rekisterinpitäjä ratkaisee tietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskevat asiat. Käyttöoikeus voidaan myöntää 4 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn sellaiselle metsäkeskuksen *julkisen palvelun yksikön* toimihenkilölle, jolla ei ole oikeutta käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Käyttöoikeus voidaan tällöin myöntää myös 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsävaratietojen päivittämisessä.

Rekisterinpitäjä ratkaisee tietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskevat asiat. Käyttöoikeus voidaan myöntää 4 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn sellaiselle metsäkeskuksen toimihenkilölle, jolla ei ole oikeutta käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Käyttöoikeus voidaan tällöin myöntää myös 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsävaratietojen päivittämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maa-seutuvirastolla on oikeus katsella teknisen käyttöyhteyden avulla tietojärjestelmän tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Niillä ei ole oikeutta tallettaa tai muuttaa tietojärjestelmän tietoja.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maa-seutuvirastolla on oikeus katsella teknisen käyttöyhteyden avulla tietojärjestelmän tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Niillä ei ole oikeutta tallettaa tai muuttaa tietojärjestelmän tietoja.

10 §

10 §

Tietojen luovuttaminen eräissä liiketoimintaan liittyvissä tapauksissa

Tietojen luovuttaminen eräissä liiketoimintaan liittyvissä tapauksissa

Tietojärjestelmän tietoja luovutetaan metsäkeskuksen eriytetyn liiketoiminnan käyttöön samoin edellytyksin kuin sivullisille.

Poiketen siitä, mitä henkilötietolain 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, tietojärjestelmän tietoja ei saa luovuttaa jäsenyyden

HE 223/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

perusteella sellaiselle yhteisölle, joka harjoittaa liiketoimintaa.

Poiketen siitä, mitä henkilötietolain 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, tietojärjestelmän tietoja ei saa luovuttaa jäsenyyden perusteella sellaiselle yhteisölle, joka harjoittaa liiketoimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
